

اقدامات ۱۰۰ روز نخست کاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در دولت دوازدهم تشریح شد؛ از آغاز اجرای طرح آمایش آموزش عالی تا تنوع‌بخشی و افزایش خدمات رفاهی به دانشجویان

مقدمه

در نظام‌های سیاسی مدرن که نهاد دولت برآمده از اراده مردم و مبتنی بر آرای ملت است، شفاف‌سازی عملکردها و توجه به اصل پاسخگویی در برابر افکار عمومی، ضرورتی اساسی و ارزشمند به شمار می‌آید.

توجه به این اصل در دولت‌های یازدهم و دوازدهم به مثابه یک الگوی ضروری محسوب می‌شود که همواره در اظهارنظرها و سخنان ریاست محترم جمهوری مورد تأکید قرار گرفته است. این مهم در ابتدای تشکیل دولت دوازدهم و زیرعنوان گزارش یکصد روز فعالیت دولت طرف توجه و تأکید قرار گرفته؛ چرا که می‌تواند ضمن ترسیم و تبیین وضعیت موجود در نهاد دولت و دستگاه‌های اجرایی و معرفی دستاوردها و همچنین چالش‌های کنونی، تا حد زیادی چشم انداز فعالیت‌ها و سیاست‌های آتی دولت را در مسیر چهار ساله پیش روی مبتنی بر عهد و پیمانی که با مردم بسته است، ارائه نماید.

از این روست که دولت دوازدهم همچون دولت پیش از آن اهتمام و توجه ویژه‌ای به انتشار گزارش فعالیت‌های ۱۰۰ روزه خود داشته و وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های مهم اجرایی زیرمجموعه خود را ملزم به انتشار این گزارش کرده است.

به گزارش اداره کل روابط عمومی وزارت علوم، در این راستا، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به مثابه نهاد متولی و مرجع اصلی توسعه علم و فناوری در کشور و دستگاهی همیشگی پاسخگو در ایران، با تأکید بر داشته‌ها و ظرفیت‌های گرانسنگ خود در جامعه نخبگان و دانشگاهی کشور، تصمیم‌ها و اقدامات اساسی را از آغاز فعالیت دولت دوازدهم انجام داده که به برخی از رئوس مهم آن در حوزه‌های مختلف فعالیت و مأموریت آن اشاره می‌شود.

ساماندهی و مأموریت‌گرا کردن دانشگاه‌ها بر اساس آمایش آموزش عالی

فراهم کردن مقدمات لازم برای اجرایی کردن طرح آمایش و تعادل‌بخشی میان توسعه آموزش عالی با نیازهای محلی، منطقه‌ای و ملی، از مهم‌ترین اقدامات وزارت علوم در دولت دوازدهم است.

در این راستا، تقسیم‌بندی آموزش عالی کشور به ۱۰ منطقه و مدیریت منطقه‌ای دانشگاه‌ها، ساماندهی برنامه‌های مراکز آموزش عالی، توجه به بحث کیفیت و اجرایی شدن نتایج طرح سطح‌بندی دانشگاه‌ها، مأموریت‌گرایی مؤسسات آموزش عالی، لزوم تدوین طرح جامع نظام

پذیرش و سنجش آموزش عالی، ضرورت ایجاد نظام جامع آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارتی و در نهایت اشتغال‌پذیری و ایجاد رابطه هدفمند میان تحصیل و بازار کار از دیگر اقدامات وزارت علوم در ۱۰۰ روز نخست فعالیت آن به شمار می‌رود.

استمرار بازننگری برنامه‌های درسی آموزش عالی که مشتمل بر ۸۰۰ برنامه است با مشارکت بالغ بر ۶۵۰ نفر از استادان برجسته کشور در قالب حدود ۷۰ کارگروه تخصصی و ارتقای سطح کیفی در حوزه‌های مختلف آموزشی (علوم پایه، فنی و مهندسی، هنر، کشاورزی، علوم انسانی و ...) از دیگر رئوس مهم اقدامات مهم حوزه آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است که می‌تواند عاملی مهم در بهبود کیفیت و ارتقای فعالیت‌های آموزشی دانشگاه‌ها باشد.

آموزش منشور حقوق شهروندی و دانشجویی

اقدام برای آموزش منشور حقوق شهروندی و حقوق دانشجویی در راستای سیاست‌ها و برنامه‌های دولت و نیز تحقق وعده‌های ریاست محترم جمهوری و تشکیل و تقویت شوراهای تخصصی و راهبردی متشکل از نخبگان ملی و دانشگاهیان از اهم اقدامات حوزه فرهنگی و اجتماعی این وزارتخانه بوده است.

برنامه‌ریزی برای حفظ آرامش، تقویت پویایی و نشاط در دانشگاه‌ها و حمایت از برگزاری جشنواره‌های فرهنگی و هنری دانشجویی در سطح ملی، برنامه‌ریزی و اقدام برای تثبیت ایده «دانشگاه به مثابه کانون گفت‌وگویی ملی و ائتلاف اجتماعی برای پیشرفت کشور» از دیگر اقدامات حوزه فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم در ۱۰۰ روز نخست فعالیت این وزارتخانه در دولت دوازدهم است.

تدوین برنامه جامع پژوهش و فناوری

تقویت اقدامات انجام شده در رابطه با ایجاد ارتباط مؤثر دانشگاه با جامعه، بازار کار و صنعت و نیز توسعه پژوهش‌های کاربردی نظیر راه‌اندازی سامانه عرضه و تقاضای علم و فناوری، تدوین برنامه جامع پژوهش و فناوری در حوزه علوم انسانی و هنر و ساماندهی، بهینه‌سازی و ارتقای کیفی انجمن‌های علمی با توجه به نیازهای کشور از اهم اقدامات حوزه پژوهش و فناوری وزارت علوم در ۱۰۰ روز نخست فعالیت در دولت دوازدهم بوده است.

تقویت شبکه علمی کشور و توسعه مدیریت سیستم‌ها، فرایندها و خدمات در این حوزه و تلاشی ویژه برای جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و حمایت‌های دولتی خارج از وزارتخانه، تدوین آمایش فناوری و پیشنهاد راه‌اندازی نهادهای واسط متناسب با توانمندی‌های جغرافیایی در مناطق ده گانه وزارت علوم و طراحی و ایجاد سامانه گردآوری مشخصات محصولات شرکت‌های فناوری و دانش‌بنیان و نیازسنجی دستگاه‌های اجرایی دولتی از دیگر اقدامات این حوزه بوده است.

صدور مجوز ۲۰ مرکز نوآوری در مراکز علمی دولتی و ۵ مرکز نوآوری در دستگاه‌های خصوصی، از فعالیت‌های مهم ۱۰۰ روزه وزارت علوم در دولت دوازدهم بوده است.

توسعه زیرساخت‌های دولت الکترونیک در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی

پیگیری پروژه راه‌اندازی سامانه بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد در ستاد وزارت علوم و برخی دانشگاه‌ها زیر نظر دانشگاه‌های صنعتی بابل، خواجه نصیرالدین طوسی و الزهرا(س) و به عنوان پایلوت در دانشگاه شیراز (در سطح استخراج بهای تمام شده فعالیت‌ها و مراکز مسئولیت و محصول) از اهم اقدامات حوزه اداری، مالی و مدیریت منابع وزارت علوم در ۱۰۰ روز نخست فعالیت این وزارتخانه در دولت دوازدهم بوده است.

اقدام و پیگیری به منظور تحقق اعتبارات سال ۱۳۹۶ دانشگاه‌ها و وزارت علوم و تدوین طرحی برای بودجه سال ۱۳۹۷ مبتنی و متناسب با قانون برنامه ششم توسعه در راستای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و نیز زیرساخت‌های دولت الکترونیک شامل ایجاد و استقرار سامانه الکترونیکی هیئت‌های امناء و هیئت‌های ممیزه و اجرای کامل فرایندهای عملیاتی سامانه جامع امور دانشجویی از دیگر اقدامات این حوزه می‌باشد که امید است بتوان با کمک دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی، پژوهش و فناوری آنها را اجرایی کرد.

پیشبرد موفق پروژه‌های اقتصاد مقاومتی در وزارت علوم، ارائه الگوی عددی جهت رتبه‌بندی دانشگاه‌ها براساس عملکرد مدیریت سبز و بسترسازی برای مشارکت بیشتر خیرین و فعال‌سازی بنیادهای خیرین در حوزه‌های آموزش عالی از دیگر اقدامات حوزه اداری، مالی و مدیریت منابع وزارت علوم در ۱۰۰ روز نخست فعالیت این وزارتخانه در دولت دوازدهم را تشکیل می‌دهند.

کسب مجوز قطعی راه‌اندازی دانشگاه سازمان اقتصادی کشورهای اسلامی

اقدام در مورد ایجاد بستر مناسب و لازم به منظور بین‌المللی شدن آموزش عالی از جمله تصویب تأسیس و راه‌اندازی دانشگاه سازمان اقتصادی کشورهای اسلامی «DA» با محوریت دانشگاه بوعلی سینا همان‌همه اقدامات حوزه همکاری‌های علمی بین‌المللی وزارت علوم در ۱۰۰ روز نخست فعالیت این وزارتخانه در دولت دوازدهم را تشکیل می‌دهد.

دانشگاه سازمان اقتصادی کشورهای اسلامی، موافقت اصولی خود را از شورای گسترش آموزش عالی دریافت کرده است و اساسنامه آن تأیید اولیه مرکز همکاری‌های علمی بین‌المللی وزارت علوم و وزارت امور خارجه را داشته و مقدمات لازم برای پذیرش دانشجویان از ترم اول سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶ فراهم شده است.

قرار گرفتن ۸ دانشگاه وابسته به وزارت علوم در فهرست ۲۰۰ دانشگاه برتر در رتبه بندی آسیایی تایمز و ۶ دانشگاه در زمره ۵۰۰ دانشگاه برتر، حضور در عرصه بین‌المللی و افزایش

سهم دانشجویان خارجی از کل دانشجویان کشور به ۵ درصد (حدود ۲۱۰۰۰ نفر)، توسعه دیپلماسی علمی و بین‌المللی‌سازی آموزش عالی و توسعه کرسی‌های زبان فارسی، ایران شناسی، اسلام‌شناسی و جذب دانشجو از دیگر برنامه‌های وزارت علوم، در حوزه همکاری‌های علمی بین‌المللی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی است که در یکصد روز نخست فعالیت وزارت علوم دولت دوازدهم به ثمر نشسته است.

آغاز فعالیت سامانه جامع امور دانشجویی

فراهم شدن شرایط برای اجرای کامل فرآیندهای عملیاتی سامانه جامع امور دانشجویی در راستای توسعه دولت الکترونیک با قابلیت ارزشیابی مدارک تحصیل دانشگاه‌های خارج از کشور، از مهم‌ترین اقدامات وزارت علوم در ۱۰۰ روز اول فعالیت این وزارتخانه در حوزه دانشجویی بوده است.

استمرار ارتقا و بهبود خدمات رفاهی دانشجویی از جمله رتبه‌بندی خوابگاه‌های موجود و تعمیر و تجهیز آن‌ها به منظور ارتقای سطح خوابگاه‌های نامطلوب به حد قابل قبول؛ تجهیز خوابگاه‌ها به اتاق سلامت و تربیت بدنی؛ افزایش وام‌های دانشجویی به ویژه به دانشجویان دکتری از طریق وام ویژه دکتری و وام ضروری در سال جاری با جهش بالا؛ ارتقا سطح خدمات غذاخوری‌های دانشجویی شامل بهبود آشپزخانه‌ها و توسعه رستوران‌های متنوع و مکمل در دانشگاه‌ها از دیگر اقداماتی است که در ماه‌های ابتدایی فعالیت دولت دوازدهم نیز پیگیری شده است.

تشکیل ستاد بازسازی یک روستای الگو و مقاوم در برابر زلزله

پس از حادثه غمبار زلزله در غرب کشور در استان‌های کرمانشاه و ایلام که موجب خسارات مالی و جانی به مردم شریف این دو استان و همچنین تخریب منازل مسکونی و ساختمان‌های اداری در سطح این استان‌ها شد، هماهنگی جهت تشکیل ستادهای مرکزی بحران در دانشگاه‌های پیام‌نور، جامع علمی کاربردی و فنی حرفه‌ای و همچنین تشکیل این ستادها در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کرمانشاه، ایلام، صنعتی کرمانشاه، پارک علم و فناوری ایلام و کرمانشاه با هدف خدمت‌رسانی به مصدومان و حادثه دیدگان زلزله انجام شد.

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، همچنین در ابلاغی معاون اداری، مالی و مدیریت منابع این وزارتخانه را مامور تشکیل این ستاد بازسازی یک روستای الگو و مقاوم در برابر زلزله کرد تا با مشارکت صاحب‌نظران و هماهنگی دستگاه‌های مسئول از جمله وزارت کشور، وزارت آموزش و پرورش و... نسبت به بازسازی حداقل یک روستای الگو با ساختمان‌های مقاوم در برابر زلزله و همچنین رعایت مسائل زیست محیطی اقدام کند.